

20 maart 2022 (3de zondag van de Vasten)

Didier Croonenberghs o.p.

Niets nieuws onder de zon.

Tragische gebeurtenissen, gruwelen en oorlogen volgen elkaar op.

Er waren al rampen in de tijd van Jezus:

het verhaal van de instortende toren van Silóam is een goed voorbeeld.

Tragische verhalen in onze eigen tijd, we worden ermee overstelpt.

Met Vladimir Pilatus die onschuldige Galileeërs afslachtte.

Niets nieuws onder de zon.

Toen en nu, het zijn altijd dezelfde verhalen van kwaad en lijden...

En omdat het dezelfde verhalen zijn, stellen mensen altijd dezelfde

vragen: Waarom? Waarom ik? Waarom zij? Waarom het kwaad?

Waarom nu?

Vanaf de allereerste lijnen van Genesis weigert de bijbelse auteur een verklaring voor deze vragen. *“De boom van het leven, daarvan moogt*

gij eten. Maar de boom van de kennis van goed en kwaad mag je niet eten”. Ook in het evangelie weigert Jezus elke poging tot uitleg.

Er is geen verband tussen wat er gebeurt en wat wij hebben gedaan.

God is geen bestrijder, geen tiran die straffen over mensen uitstort.

Het is een geluk dat wat ons overkomt —het kwaad—

onrechtvaardig is.

Want als het eerlijk en rechtvaardig zou zijn,

wou God pervers zijn. Dit is allemaal duidelijk...

Maar als God geen straffen zendt —als hij niet de oorzaak van het kwaad is— zijn wij dan bereid en in staat te horen dat hij ook niet de directe oorzaak van het goede is?

Vandaag zijn sommigen nog voorstander van een theologie volgens welke God zijn straffen —en zijn genade!— schenkt naar gelang van wat wij kwaad of goed hebben gedaan tegen hem en tegen anderen. Volgens onze verdiensten en onze tekortkomingen. Zou God genade zenden aan sommigen en ramspoed aan anderen?

Ik geloof ten diepste dat God *niet* in de wereld ingrijpt om de loop der gebeurtenissen te veranderen. Het probleem is dat de mens —om te verklaren en te begrijpen wat hem overkomt— altijd op zoek is naar oorzakelijkheid, en een causaal verband. Het probleem is dus dat deze zoektocht uiteindelijk leidt tot “noodzaak”. En daarom aan het lot!

Als alles wat ons overkomt een oorzaak heeft, dan lijden wij onder het noodlot. We lijden het leven. En we kunnen niet langer hopen. Geen actie meer in deze wereld. We kunnen niet langer zeggen: *“Misschien draagt hij het volgend jaar vrucht»*. En wij kunnen niet meer in God hopen, want hij zou de bron zijn van wat we *niet* willen.

Het Evangelie nodigt ons vandaag uit om onze blik op het leven te veranderen. Wij moeten ontdekken dat het leven —ons eigen leven— geen kwestie van het lot is... Onze toekomst staat niet geschreven in de sterren of in God. Het is duidelijk dat onze wereld donker en tragisch is. Maar het is aan ons —vandaag en niet morgen— om het beter te maken! En misschien zal het in de toekomst vruchten dragen...

We zullen de rampen nooit stoppen. Om de wereld te veranderen en beter te maken, moeten wij ontdekken dat *wij* Gods handen op aarde zijn.

Als God niet ingrijpt in de loop der gebeurtenissen, als oorzaak, werkt God wel door onze handen.

Verandert God de loop der gebeurtenissen?

Volstrekt niet, zeg Ik u.

Maar Hij begeleidt ons en geeft ons de innerlijke kracht om er in geloof doorheen te komen.

Etty Hillesum begreep dit goed toen zij een paar maanden voor haar dood in Auschwitz dit gebed schreef:

Het zijn bange tijden, mijn God. (...)

Maar dit éne wordt me steeds duidelijker:

dat jij ons niet kunt helpen, maar dat wij jou moeten helpen en door dat laatste helpen wij onszelf.

En dit is het enige, wat we in deze tijd kunnen redden

en ook het enige, waar het op aankomt:

een stukje van jou in onszelf, God.

En misschien kunnen we ook eraan meewerken jou op te graven in de geteisterde harten van anderen.

Ja, mijn God, aan de omstandigheden schijn jij niet al te veel te kunnen doen, ze horen nu eenmaal ook bij dit leven.

En haast met iedere hartslag wordt het me duidelijker:

dat jij ons niet kunt helpen,

maar dat wij jou moeten helpen

en dat we de woning in ons,

waar jij huist,

tot het laatste toe moeten verdedigen.”

Amen.